

Харченко Т.О., к.е.н.,
старший викладач
Сумський національний
аграрний університет,
м. Суми, Україна
Николенко В.М., магістрант
Сумський національний
аграрний університет,
м. Суми, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ПРОЕКТНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Діючи процеси децентралізації посилюють вимоги до використання ресурсного потенціалу територій, диверсифікації виробництва, визначення перспективних напрямів економічного розвитку, що обумовлює необхідність запровадження ефективних інструментів управління. В даному контексті особливої уваги потребує управління сільськими територіями, адже сучасні міграційні процеси та поглиблення тенденцій урбанізації призвели до негативних тенденцій, котрі характеризуються занепадом сільських територій, скороченням можливостей щодо формування доданої вартості, міграцією, як кваліфікованих кадрів, так і економічно активного населення.

При цьому запущений децентралізаційний механізм покликаний розширити можливості громад в питаннях розвитку сільських територій та відновлення його економічного, соціального та екологічного потенціалу. Адже освітні, медичні та адміністративні послуги, інфраструктурні питання, житлово-комунальні питання тощо наразі є компетенцією об'єднаної громади. Проте посилення повноважень органів місцевої влади поглиблюю вимоги щодо ефективності управлінських дій, адже визначення пріоритетних

питань завжди супроводжується конфліктом інтересів, як в межах одного населеного пункту, так і в розрізі населених пунктів сільських територій. Саме тому актуальним є проведення періодичного моніторингу думки мешканців з найбільш вагомих питань для визначення їх ставлення та ранжування напрямів пріоритетного розвитку.

В системі управління територіями, в тому числі і їх економічним розвитком, в умовах постійно діючих трансформацій, сформувалась тенденція постійного «виклику», що потребує вдосконалення наявних компетентностей та запровадження нових інструментів управління. Окремо слід зазначити й про розширення можливостей в частині міжнародної співпраці, проте даний напрям розвитку також потребує кваліфікованого управлінського ресурсу.

Наявний досвід досягнення результативності в рамках міжнародної співпраці підтверджує ефективність запровадження проектно-орієнтованого управління фінансовими ресурсами. Варто відмітити ключові складові, які забезпечують результативність реалізації міжнародних проектів:

по-перше, міжнародний донор, як правило, обирає проекти які містять високий рівень інноваційності;

по-друге, обов'язковою умовою отримання донорського фінансування є співфінансування, що також позитивно впливає на досягнення показників ефективності реалізації проекту;

по-третє, детальне бюджетування в рамках визначених заходів проекту зменшує ризики перевитрат за проектом.

Слід відмітити й інструменти проектного підходу, котрі набули широкого практичного застосування та можуть бути використані в системі управління розвитком сільських територій, через реалізацію проектів, а саме: ієрархічні структури робіт за проектами та організаційні структури виконавців. Використання даних інструментів дозволяє формувати календарні плани-графіки, визначати ключові віхи та відповідальних виконавців, що, як

наслідок, підвищує ефективність формування бюджетів проектів у визначених часових рамках та знижує ризики в період їх реалізації.

Варто зазначити, що необхідним інструментом досягнення ефективності розвитку сільських територій є стратегічне планування, з обов'язковим визначенням перспективних напрямів розвитку та обґрунтуванням проектів в рамках кожного з них. Враховуючи програмну та проектну орієнтованість бюджетів громад та стратегій розвитку сільських територій, запровадження інструментарію проектного підходу забезпечить зростання ефективності їх реалізації. Окремо слід зазначити, що інструментарій проектного підходу дає змогу не тільки визначити кількісні та якісні показники реалізації проектів, а й передбачає обґрунтування їх сталості.

Наявність фінансових ресурсів в громаді визначає можливості розвитку його соціальної складової та розбудови інфраструктурних об'єктів, саме тому першочерговим завданням для розвитку сільських територій є досягнення ефективності економічного розвитку. Використовуючи інструментарій проектного підходу в рамках управління розвитком сільських територій, можливо досягти зростання ефективності управління в частині рейтингового відбору напрямів економічного розвитку, виходячи з наявного природного, фінансового та людського потенціалу території.

Опанування навиками проектного управління, наразі, є вимогою часу, адже підвищення кваліфікаційних характеристик управлінських працівників дасть змогу розширити можливості залучення фінансових ресурсів, як з державного бюджету, в рамках реалізації державних програм, проектів місцевого та регіонального розвитку, так і за рахунок коштів міжнародних донорів в рамках реалізації проектів міжнародної технічної допомоги. Крім того, визначення напрямів економічного розвитку, з урахуванням діючих державних та міжнародних тенденцій, створить умови для формування концептуальних основ сталого розвитку сільських територій.